

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

TELEFON 45-85

OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega prvega v mescu. Posamezna številka 1 din. / Naročnina mesečno 1 din. / Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica

Naši občni zbori

V dobi občnih zborov oživijo vsa društva, vse organizacije. Odbori pripravljajo poročila in obračune svojega dela, a članstvo se zanima za uspehe in napredek organizacije same. Saj prav zaradi tega so po vseh društvi predpisani občni zbori, da odbori poročajo o svojih prizadevanjih, o delu in uspehih v korist članstva, a dolžnost članstva je, da to delo in uspehe objektivno presodi, odobri ali zavrne, pohvali ali graja.

Tudi po naših sreskih in krajevnih odborih je zavela nova, delo in zanimanje osvežujoča sapa. Občni zbori Udruga vojnih invalidov so sredi svojega polnega razmaha. Vsako nedeljo po trije ali štirje na raznih straneh Slovenije. Pet in štirideset sreskih in krajevnih odborov mora podati obračun svojega dela, na prav tolikih občnih zborih morajo biti izvoljeni novi odbori in tudi delegati, šele potem pride na vrsto oblastni odbor. Doslej je že 14 občnih zborov dovršilo svoje delo, ostali pa pridejo še na vrsto.

Čprav je komaj tretjina odborov stopila pred zbrano članstvo in obrazložila uspehe svojega dveletnega dela, vendar že tudi iz tega lahko ugotovimo dvojno:

Udeležba na občnih zborih je zelo močna. In prav iz tega dejstva lahko sklepamo, da se članstvo živo zanima za delo in uspehe odborov kakor tudi to, da se zaveda svojih pravic in tudi svojih dolžnosti proti lastni organizaciji. Ta razveseljivi pojav nam izpričuje, da so imeli prav tisti, in med njimi je tudi vodstvo našega oblastnega odbora, ki so z zdravim optimizmom dvigali med članstvom živo vero v preporod in dvig naše organizacije iz mrtvila, v katerega je pod silo razmer zapadla po letu 1929., ko je bil uzakonjen znani invalidski zakon, ki je zreduciral naše vrste do skrajnosti. Toda z novo uredbo se je pojavilo novo upanje, pojavila se je nova vera v pravičnost — in naše vrste so oživele. Borba za dosego popolnih moralnih in gmotnih pravic prav vseh vojnih žrtev se z dneva v dan stopnjuje — in odnehal ne bo, dokler ne bo tudi zadnja žrtev prejšnjega svetovnega klanja prišla do vseh svojih pravic.

Se nekaj drugega je, kar lahko opazimo na letošnjih občnih zborih. Prijave vojnih žrtev in njihova prevedba so povzročile in povzročajo našim odborom mnogo dela. Velika večina odborov se je v polni meri zavedala dolžnosti, ki jih je prevzela s tem, da je na prejšnjih občnih zborih sprejela izvolitev. Naloge posameznih odborov niso lahke — in težka je odgovornost za delo in uspehe. Toda delo za vojne žrtve, delo za svoje vojne tovariše je lepo in častno in prav zaradi tega so ga odbori vršili z veseljem in s pravim razumevanjem. Tisoči prevedenih vojnih invalidov, vdov in staršev padlih sinov se s hvaležnostjo spominjajo opore, ki so jo našli v svojih odborih, ko je šlo za prevedbo — a ostali tisoči, ki svojih pravic še niso dosegli, se s polnim zaupanjem obračajo na svoje odbore, ker pričakujejo od njih pomoči in opore, da dosežejo čimprej svoje pravice.

Vse to pa velja samo za tiste odbore, ki se v polni meri zavedajo svojih dolžnosti, ki so ves čas postopali v skladu s pravili in se trudili, da pomorejo vsem svojim žrtvam, ki so jih izvolile na ta mesta. In taki odbori imajo lahek obračun. Teže pa je v ta-

Zdravljenje vojnih žrtev in invalidsko zdravstveno združništvo

V februarski številki našega lista smo pokrenili vprašanje, kako v največji meri uresničiti pravico do brezplačnega zdravljenja z uredbo zaščitene osebe. Od tedaj se je izvršilo že štirinajst občnih zborov naših sreskih in krajevnih organizacij. Na vseh zborih se je razpravljalo o tem z velikim zanimanjem in z vso resnostjo. Z veseljem in zadovoljstvom ugotavljamo, da so doslej vsi razen enega sprejeli pobudo oblastnega odbora za osnovanje sreskih zdravstvenih zadrug kot potrebno in koristno izpopolnitev našega udruženja, ki bo prineslo velike koristi in bo v stanju, uresničiti veliko potrebo po zboljšanju našega zdravstvenega stanja. Naše dobro, zavedno in požrtvovalno članstvo ponovno dokazuje svojo zrelost ter rado sledi koristnim nasvetom.

Sedaj obstaja že 13 pripravljanih odborov za osnovanje sreskih zdravstvenih zadrug, ki stoje v pripravljenosti, da takoj prično z delom, čim dobe potrebna podrobna navodila. So odbori, ki nestrno čakajo in prosijo oblastni odbor, naj takoj izda vsa navodila.

Medtem so bili naši delegati v Beogradu na plenarni seji našega središnega odbora in izkoristili priliko ter se posvetovali z upravo »Zveze zdravstvenih zadrug« (Savez zdravstvenih zadrug), v kateri bodo po zakonu o zdravstvenih zadrugah včlanjene naše bodoče sreske zadrug. Dobili so zagotovilo, da nam bo zveza (savez) odstopila večji del svojih pravic in dolžnosti, ki jih ima po zakonu, in ustanovila specialno za naše zadrug podružnico (filialo saveza) v Ljubljani za področje Slovenije. S tem bo našim zadrugam omogočeno in olajšano, ker bodo dobivale vsa navodila za osnovanje in vodstvo od oblastnega odbora, ki bo vršil dolžnosti zveze (saveza). Temu bodo zadrug podrejene tudi v nadzorstvenem oziru. Z druge strani nam je z merodajne strani v Beogradu obljubljena tudi izdatna finančna pomoč za osnovanje zadrug. Želimo, da se o izvedbi zasnovanega načrta najprej izjavijo vsi občni zbori obstoječih sreskih in krajevnih organizacij in izvrše vse potrebne prve priprave. Za tem bo treba poskrbeti za sredstva za kritje

kih primerih, če odbor z izvolitvijo sicer prevzame nase dolžnosti, a jih ne izvršuje v polnem obsegu, jih ne izpolnjuje v polni meri. Tak odbor se ne zaveda svojih dolžnosti, pač pa se navadno zelo dobro zaveda svojih pravic. In prav zaradi tega moramo naglasiti, da je delo v odobrih sicer častno, vendar, kdor ga prevzame, se mora zavedati, da je s tem sprejel tudi dolžnosti in obveznosti. Te dolžnosti mora vestno in natančno izpolnjevati, postopati mora proti vsemu članstvu objektivno in ustrežljivo, predvsem pa ne sme delati nikakih izjem.

Prav v tem času, ko so naši občni zbori v največjem razmahu, ko se vse naše članstvo širom po Sloveniji živo zanima za svojo organizacijo, smatramo za potrebno naglasiti: iz svoje sredine izvolite v odbore le tiste člane, ki uživajo vsestransko zaupanje, ki so že tudi z dosedanjim delovanjem doka-

prvih neogibnih stroškov za pripravljala dela, da bodo pripravljani odbori v stanju pravilno pričeti in izvesti delo, ki jim je poverjeno od članstva na občnih zborih udruženja. Da bo obstoječim pripravljanim odborom omogočeno poučiti članstvo, ki se ni udeležilo občnih zborov; članstvu organizacij pa, ki še niso imele občnih zborov, olajšana odločitev, podajamo kratek obris bodočih naših sreskih invalidskih zdravstvenih zadrug.

Člani (-ce) zadrug naj bodo vse z uredbo zaščitene osebe in njihovi družinski člani, ki imajo pravico do brezplačnega zdravljenja. Vsak član vplača ob pristopu delež, pristopnino in mesečni prispevek. Delež bi znašal 20 din. S podpisom deležev prevzame član obveznost, da jamči za zadružno obveznost petkrat toliko, kolikor znaša vsota vseh vpisanih deležev. Vsak vpiše najmanj en delež, more pa tudi več. Jamstvo je razumeti tako, da član (-ca) te obveznosti ne plača takoj, marveč se samo zaveže plačati ustrezajoči znesek v primeru, ako bi zadruga propadla, kar pa je pri pravilnem vodstvu, zanimanju članstva za zadrugo in pravočasnem uveljavljanju članskih pravic izključeno. Pristopnina bi znašala 5 din enkrat za vselej. Redni prispevki bi bili po 5 din mesečno, plačljivi za določen čas naprej (mesečno, polletno ali letno). Vojni invalidi in vojne vdove vplačajo najmanj po en delež. S tem pridobe pravico, posluževati se ugodnosti, ki jih nudi zadruga, tudi njihovi družinski člani, ki imajo pravico do brezplačnega zdravljenja po uredbi. Starši, bratje in sestre, ki uživajo pravico do brezplačnega zdravljenja po uredbi, podpišejo tudi najmanj po en delež. Vplačani deleži, ki ostanejo last članov, so odpovedljivi po določilih veljavnih zadrugh pravic.

Namen invalidskih zdravstvenih zadrug je v glavnem in predvsem ta, da izposlujejo svojim članom hitro in dejansko brezplačno zdravniško pomoč in zdravljenje, da članom (-icam) zadrug ne bo treba plačevati zdravniške in zalagati za zdravila ter čakati na povračila in rešitve narodnega invalidskega fonda, ki so bile doslej pretežno negativne oziroma nepopoljne zaradi nešteti neizpolnjenih formal-

zali, da se zanimajo za invalidsko vprašanje, ki so morda tudi že aktivno posegali v delo za njegovo pravično rešitev in ki vam dajejo prav vsa jamstva, da bodo s požrtvovalnim in pravičnim delom skušali lajšati gorje svojim sotrpinom, ter se bodo z vsemi svojimi močmi zavzemali za pravično dokončno rešitev invalidskega vprašanja. Če bodo prav vsi naši odbori ustrezali tem zahtevam, če se bo vse članstvo zanimalo za svoja udruženja in če bo tudi aktivno posegalo v delo za rešitev najbolj perečega vprašanja — vprašanja vojnih žrtev, in predvsem, če bo to članstvo složno, tedaj smemo pričakovati, da se bo naša organizacija povzpela na tisto višino, ki ji je potrebna, da bo lahko uspela v vseh zahtevah.

Zavedajte se torej svojih pravic, predvsem pa se zavedajte svojih dolžnosti!

nosti raznih predpisov in nepravilnega praktičnega postopka, v glavnem pa zaradi breznačrtnega izvajanja pravice do brezplačnega zdravljenja v finančnem pogledu.

Vse te nevsčedenosti, ki v največ primerih preprečujejo možnost stvarnega brezplačnega zdravljenja in potrebne hitre zdravniške pomoči, prevzame zadruga nase in jih bo odstranila. Poskrbela bo, da bodo člani in njihove družine deležni najhitrejših zdravniških pomoči, zagotovila bo članom in njihovim družinam, da bodo dobivali vsa potrebna zdravila za uspešno zdravljenje tudi doma. Članom, ki uživajo že na kak drug način olajšave pri zdravljenju (OUZD, trg. bol. blag., drž. nameščenci itd.), bo zadruga nudila po želji in potrebi konsultacijo njenih zdravnikov in možnost brezplačne nabave vseh potrebnih zdravil, ki so danes kljub pisanim pravicam nedosegljive.

To je v glavnem namen, ki mu bodo naše zadrug v početku služile. So pa še drugi nameni, ki bodo dosegljivi po nekem času obstoja zadrug in po izvedbi glavnega namena.

Le z načrtnim delom in z organiziranim načinom moremo priti do dejanskega brezplačnega zdravljenja v najvišji možni meri. Brez tega bo ostala pravica, ki nam jo uredba daje, manj ali več le lepo napisana na papirju. Realizirajmo pravice sami in ravnajmo se po geslu: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Kolikor smo znali in uspeli z združenimi močmi, priboriti si pravice in zasigurati jih z zakonom, toliko je danes potrebno poskrbeti za njihovo hitro in uspešno izvajanje.

V vsakem okraju je potrebna naša invalidska zdravstvena zadruga. Povsod čaka pridne delavce v tem oziru veliko neobdelane ledine, želne sprejeti seme, ki bo rodilo prepotrebni sad za nas in za bodočnost našega naroda — zdravje.

Vse naše zadrug naj bodo enake, imajo naj enaka pravila, enake deleže, enake pristopnine in enake mesečne prispevke. Oblastni odbor pripravlja taka pravila in jih bo izdal, čim se izjavijo o tem vsi občni zbori sreskih in krajevnih organizacij Udruženja!

Vsak naš član bodi zadrugar!

Š—

„Vzajemna pomoč“ in posojila vojnim žrtvam

Vzajemna pomoč, kreditna zadruga z omejenim jamstvom v Ljubljani, podaja z ozirom na v zadnjem času se množeca vprašanja, kakor tudi zaradi pomanjkljivo opremljenih prošenj za odobritev posojil proti odstopu invalidne sledeča pojasnila:

Zadruga dovoljuje samo kratkoročna posojila za dobo dveh izjemoma treh let in to:

1. na osebno poroštvo, t. j., da morata poleg dolžnika in njegove žene jamčiti najmanj še dve osebi (dva stalna državna uslužbenca ali pa posestnika) in

2. na nepremičnino proti vknjižbi. V prvem kakor v drugem primeru je, ako ima prosilec kakšno nepremičnino, predložiti njegov kakor tudi porokov (če so posestniki) zemljiškoknjižni izpis.

Samo na odstop invalidne brez poročstva pa se posojila ne dovoljujejo. Posojila so vračljiva v mesečnih, izje-

moma v četrtletnih obrokih, katerih višina zavisi od zneska posojila in od vračilne dobe.

Z ozirom na to, da odteguje finančna direkcija pri event. odstoppu invalidnine samo po § 63. invalidske uredbe dopustno tretjino invalidnine brez dodatkov, mora v takih primerih, ako je mesečni obrok večji kakor znaša dopustna tretjina invalidnine, morebitno razliko doplačati prosilec sam.

Obresti so za invalide 4 1/2 %. Pristopiti je kot član k zadrugi in podpisati za vsakih 5000 din odobrenega posojila po en delež v znesku 50 din.

Prošnje, ki jih je vedno vlagati le preko lastne krajevne organizacije,

morajo poleg prošilčevega natančnega naslova z navedbo zadnje pošte, vsebovati še višino zneska, v kakšno svrbo bo prošilcu služilo posojilo, za katero dobo in natančen naslov porokov. — Prošnji je priložiti vse potrebne izpise.

Le na ta način, ako bodo prošnje vsebovale vse gori navedene podatke in bodo opremljene s potrebnimi listinami, bo omogočeno zadrugi hitrejši poslovanje, pri čemer bodo izostala vsa neljuba in nepotrebna dopisovanja in spopolnjevanja s potrebnimi listinami.

Zaradi predlogov za spremembo invalidske uredbe

Polemika med »Invalidom«, glasilom invalidov banovine Hrvatske, in »Ratnim invalidom«.

V »Invalidu«, glasilu Saveza ratnih invalida banovine Hrvatske, št. 2 z dne 1. februarja je pod velikim naslovom »Dokumenti, zakaj se vojni invalidi banovine Hrvatske ogorčeno borijo za svojo samostojnost in proti hegemoniji in centralizmu«, priobčenih več člankov, ki obsegajo polnih 5 strani tega lista. V teh, v zelo ostrem tonu pisanih člankih sicer niso objavljeni dokumenti, pač pa je v prvem članku priobčen protest, ki ga je »Savez ratnih invalida banovine Hrvatske« poslal ministru za socialno politiko in narodno zdravje, g. dr. Budisavljeviću, proti zakonitvi načrta uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o vojnih invalidih, kakršnega je izdelal odnosno predložil središčni odbor UVI v Beogradu. (Te predloge smo priobčili v prejšnji številki Vojnega invalida). Nadalje je v drugem članku priobčeno posebno pismo, ki so ga pisali podpredsedniku vlade g. dr. Mačku in ga prosijo, da se zavzame za pravice hrvatskih invalidov.

V nadaljnjem daljšem članku priobčujejo pod naslovom »Iz mračne dobe paševanja nad našimi vojnimi žrtvami« ponovne navedbe o delovanju bivšega predsednika oblastnega odbora v Zagrebu, pokojnega tov. Mirka Petrovića, v katerem ponovno naglašajo, da je odšlo s pokojnim Petrovićem v grob tudi 200.000 din invalidskega denarja. Nadalje se v tem članku dotikajo tudi delovanja bivšega tajnika tega odbora Faccinija in delovanja predsednika oblastnega odbora v Karlovcu Ilije Krajnovića, ki jih oba obdolžuje nepravilnega ravnanja z invalidsko imovino.

Četrti članek se bavi s središčnim odborom in njegovim vabilom na plenarno sejo in očita središčnemu odboru, da je pozval na to sejo tudi oblastne odbore iz področja banovine Hrvatske. V tem članku se dotakne vprašanja bodoče ureditve naše organizacije po banovinskem sistemu in zelo ostro napada vodstvo naše invalidske organizacije, češ da ni postopalo lojalno.

»Beograjski centralisti in njihov načrt nove uredbe« je naslov petemu članku, v katerem se naglašajo, da se je središčni odbor na eni strani zavzemal za ukinitve oblastnih odborov, a na drugi strani, da se je zanje zavzemal.

Nadaljnji članek se bavi z razdelitvijo članarine in zamerja središčnemu odboru, da si je od zbrane članarine pridržal dolžne zneske nekaterih oblastnih odborov s teritorija banovine Hrvatske. Z vprašanjem denarnega poslovanja središčnega odbora, z vprašanjem subvencij in podpor se bavi tudi nadaljnjih sedem člankov.

Posebno poglavje v tej polemiki tvori članek o »Narodnem invalidskem fondu«, v katerem članar razpravlja predvsem o predlogih za spremembo uredbe kakor tudi o dohodkih in izdatkih narodnega invalidskega fonda in o izplačevanju invalidnine.

Zadnji članek omenja posojila, ki jih daje središčni odbor iz zneska 2.000.000 dinarjev, nakazanega iz narodnega invalidskega fonda. V tem članku je navedeno tudi, da je minister za socialno politiko v telefonskem razgovoru izjavil predsedniku Saveza Amšlu, da je odredil, da se ima od

tega zneska brezpogojno oddeliti 29 % za posojila onim invalidom, ki so izključno iz področja banovine Hrvatske.

Vse te navedbe in članke zaključuje apel na kraljevsko vlado pod naslovom: »Časa je prepolna«, v katerem navaja, da bi s načrtom sprememb uredbe bili najbolj oškodovani invalidi s teritorija banovine Hrvatske, in zahteva uresničenje njihovih teženj.

Že v nekaterih člankih smo pred časom pokazali na zahteve naših tovarišev iz banovine Hrvatske, ki hočejo doseči spremembo uredbe v tem pravcu, da bi jim bilo omogočeno, osnovati samostojno, beograjskemu enako pravno združenje vojnih invalidov, zahtevajo nadalje razdelitev narodnega invalidskega fonda in pa tudi samostojno vrhovno invalidsko sodišče. Ker v predlogih za spremembo uredbe ni ustrezno tem njihovim zahtevam, tako ostro napadajo vodstvo naše organizacije v Beogradu, kar pa dvomimo, da je pravi način za uresničenje njihovih teženj.

Na vse te izpade v »Invalidu« odgovarja »Ratni invalid« iz Beograda v svoji 7. številki z dne 16. februarja. Pod velikim naslovom »Poročilo gospoda Rudolfa Taša zastopnikom invalidskih organizacij iz banovine Hrvatske v Zagrebu in narodni invalidski fond« ter učinkovitim štirikolonskim naslovom »Kako so srbski invalidi razumeli enakopravnost« priobčuje gosp. Božidar Nedić, častni predsednik našega združenja in član uprave narodnega invalidskega fonda dalje, tri strani obsegajoče in objektivno pisano poročilo, v katerem se v prvi vrsti dotika vprašanja, kaj vse je naredil narodni invalidski fond v teku 20 mesecev. Nadalje v članku »Objektivnost in pravice kritikov« odgovarja, da so on in ostali člani uprave bolje in iskreneje zastopali interese hrvatskih invalidov, nego bi to naredil kateri koli od njihovih tovarišev, ki bi bil namesto njih v upravi narodnega invalidskega fonda. V tem članku razpravlja tudi o razdelitvi narodnega invalidskega fonda, od katerega naj bi 29 % njegovih dohodkov pripadlo banovini Hrvatski.

V nadaljnjem članku razpravlja o skrbcih, ki jih ima narodni invalidski fond, in se dotika njegovega delovanja v prejšnjih letih.

V članku »Zakaj smo centralisti« ostro zavrača upravičenost hrvatskih invalidov do takega nazivanja, ker je pač odbor vestno vršil svojo dolžnost. Iz prakse mu je znano, da je uprava v fondu postopala povsem tolerantno in popolnoma enakopravno nasproti vsem vojnim žrtvam brez razlike in brez izjem. Nikoli in v nobenem primeru se niso ozirali, s katerega teritorija je prispela kaka prošnja, marveč so vse reševali samo in izključno s stališča, pomagati vojnimi žrtvam.

Nadaljnji članek navaja, kako in zakaj so se uporabljali dohodki narodnega invalidskega fonda in priobčuje končno tudi celoten pregled izdanih podpor in subvencij v letu 1940. Iz tega članka bi navedli, da je bilo izdanih za teritorij banovine Hrvatske 3.562.000 din, a za ostale banovine 10.038.223 din, a iz fonda je bilo direktno razdeljeno na vso državo 5.587.024 din. Vsi izdatki za plače uslužbenec fonda in

okrožnih in vrhovnega invalidskega sodišča so znašali 3.998.445 din. Dohodki pa so znašali 67.997.005 din.

Svoja izvajanja zaključuje tov. Nedić sledečo ugotovitvijo: Vedno sem bil za najtesnejšo kolaboracijo z vsemi vojnimi žrtvami s teritorija banovine Hrvatske, istega prepričanja sem tudi sedaj, toda vedno pod enim pogojem, da se v razmotrivanje v vseh vprašanjih in o priliki sklepanja o vseh invalidskih problemih uporablja popol-

na objektivnost in ljubezen vsaj do bližnjega. Vnašati v invalidska vprašanja razen invalidskega razumevanja še razloge, motive, ki nimajo nikake zveze z invalidi, je ne samo žalitev, nego je tudi največji greh, ki se jim dela bodisi zavestno ali nezavestno.

S temi ugotovitvami končuje tov. Nedić svoj res objektivno in brez vsakih žalitev napisani članek kot odgovor na težke obdolžitve s strani »Invalida«.

Zdravljenje doma

Nova uredba daje vojnim invalidom pravico, da se lahko zdravijo tudi doma, ako to odrede določeni uradni zdravniki. To je v primeru lažjih boleznih zelo ugodno.

Za zdravljenje doma potrebujejo invalidi zdravniško pomoč in zdravila. Zdravniško pomoč jim nudijo v prvi vrsti državni, banovinski zdravniki ali pa tudi privatni zdravniki, zdravila pa lekarne. Razumljivo, da privatni zdravniki in lekarne niso dolžne dati pomoči in zdravil brezplačno, zato jih morajo invalidi začkrat plačevati. Vprašanje pa je, kako je s povračilom teh stroškov? Ta zadeva še sedaj ni popolnoma urejena. Po § 8. uredbe je rečeno, da ima vojni invalid dosmrtno pravico do brezplačnega zdravljenja za bolezni, ki se pojavijo kot posledica rane, poškodbe ali pobahe, kakor tudi za vse druge bolezni. V odst. 3. § 13. uredbe je tudi rečeno, da se z zdravnikovo privolitvijo opravlja zdravljenje lahko doma. Pri tem pa je omenjeno: v izjemnih primerih se daje siromašnim osebam za zdravljenje iz narodnega invalidskega fonda tudi še posebna podpora. Drugega uredba ne omenja glede plačevanja zdravljenja doma.

Pač pa pravi pravilnik o dajanju zdravniške pomoči itd. v pojasnilih čl. 10 (§ 13, odst. 3. uredbe): »Zdravila in vse drugo kar je potrebno med zdravljenjem doma, plača narodni invalidski fond po cenah, ki jih pogodi z lekarniško zbornico.« Tisti, ki so se zdravili doma po nakazilu uradnih zdravnikov, prosijo upravo narodnega invalidskega fonda za povračilo zdravstvenih stroškov. Prošnje se zavračajo s pripombo, da je treba ugotoviti, če se je postopalo po uredbi in pravilniku o dajanju zdravniške pomoči, in mesto, da bi se povrnili fiktivni stroški po receptih in računih, se daje kvečjemu v izrednih primerih neka podpora. To nikakor ni v skladu s pravico do brezplačnega zdravljenja, ki pristoja po uredbi in pravilniku.

Naš oblastni odbor je v tej zadevi interveniral po invalidskem oddelku kr. banske uprave pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu. Dobil je sledeči odgovor:

»Naslov je obvešča, da vprašanje izdajanja zdravil vojnim invalidom, ki se zdravijo doma, še ni regulirano kakor predpisuje odst. 2., čl. 10. pravilnika o dajanju zdravniške pomoči, nege in izdajanju zdravil. To vprašanje se nahaja v reševanju in, kadar bo rešeno, bo naslov obveščen.

Pregledi in zdravljenje vojnih invalidov pri privatnih in samoupravnih zdravnikih in zdravnikih Okrožnih uradov ne pridejo v poštev izvzemši nujne primere z ozirom na to, ker so odredeni državni zdravniki za pregled vojnih invalidov in za odločanje o potrebi njihovega domačega zdravljenja.«

Iz prednjega poročila se da sklepati, da se mislijo stroški za domače zdravljenje zelo omejiti le na nujne primere, ker se sklicuje, da morajo pregledovati invalide predvsem državni zdravniki. To znači, da morajo državni zdravniki nuditi tudi pomoč v večini primerov samj in šele v izrednih potrebah napotiti na domačo privatno zdravljenje. Le za take primere se nameravajo plačevati stroški zdravljenja. Poleg zdravniške pomoči je vendar treba tudi zdravil, katerih državni zdravniki gotovo nimajo zastonj, zato je kljub temu treba nekaj ukreniti. Na vsak način imajo zdravniki danes premalo navodil, da bi vedeli, kako jim je postopati. Invalide pošiljajo v privatno zdravljenje, ko sploh še ni urejeno, kako se plačujejo stroški. Kako naj se tudi državni zdravniki intenzivno zanimajo za posamezne primere boleznih zastonj, če za to ne dobijo nikakega honorarja? Dokler se to vprašanje končno ne reši, naj bodo invalidi previdni pred privatnim zdravljenjem in nabavo zdravil.

Ureditev zdravljenja po določbah uredbe o invalidih je nujno in neodložljivo vprašanje!

To nas zelo boli!

Z veseljem moremo ugotoviti, da Slovenci niso sovražni napram vojnimi žrtvam. Nasprotno, imamo mnogo prav lepih dokazov, da uživajo vojne žrtve naklonjenost in spoštovanje vseh slojev slovenskega naroda. Minuli so časi, ko so ljudje gledali v vojnih invalidih le berače s skrinjicami in v teh ljudeh na najnižji stopnji človeške družbe.

S pravnim gledanjem na vojne žrtve dajejo Slovenci sebi najlepše izpričevalo o visoki narodni in državni samozavesti. Priznavajo žrtve, ki so bile potrebne v obrambi domovine, kažejo s tem resnično ljubezen do svoje rodne zemlje in s tem tudi pripravljenost, da sami donesejo enake žrtve za obrambo in svobodo domovine, kadar koli bi bilo to potrebno. Naš narod je lahko ponosen na to svojo zavest, ponosen zato, ker se zaveda, da je mogoče ohraniti svobodo naroda samo z žrtvami. In dokler se narod tega zaveda, njegova svoboda ni nikdar v nevarnosti!

Protivno vsestranski naklonjenosti naroda napram vojnimi žrtvam, zasledimo v pripovednih spisih nekaterih priznanih in nepriznanih slovenskih pisateljev, kako uporabijo v svojih pripovednih spisih vojne invalide kot nosilce zasmehovanih ali celo nizkih in podlih povestnih likov.

To nas zelo boli! Kaj takega res nismo zaslužili. Tako početje ni v čast pisatelju samemu, še manj je pa v čast slovenskemu slovtvu. Vzgojno tako pisanje prav gotovo tudi ni, kaj si naj misli mladina — sedanja in bodoča naša obrambna sila — ko to čita in gleda bivše borce kot propalice in izvrtke človeške družbe. V bodoče bomo poročali o vseh takih primerih, da bodo vse vojne žrtve spoznale tudi svoje redke neprijatelje. Evo vam danes dva taka primera:

Pisatelj Ivan Albreht je v noveli »Modras«, ki je natisnjena v njegovi pripovedni zbirki »Zerjavica v krvi«, postavil lik invalida, ki ga je cinično in s prezirom osmešil. Postavil je zasramovanju človeka, ki zaradi svoje nesreče trpi težke telesne in duševne muke in tako pljunil v obraz težkemu človeškemu trpljenju.

Pisatelj Ingolič je napisal povest »Soseska«. V tej povesti nastopata celo kar dva vojna invalida. Od teh ima v povesti vojni invalid slepec vlogo popolne propalice, pijanca in gnusnega prešestnika. Znano nam je, da je vsak pisatelj popolnoma svoboden v izbiri snovi in povestnih likov, znano nam je pa tudi to, da je povest vsekdar produkt pisateljeve duševne globine! Mimogrede še omenimo, da povest »Soseska« nima niti majhne korenine

v slovenski zemlji. Niti malo nima vónja in barv naših gor in poljan, naših gozdov, njiv in travnikov. Je kakor slab čaj, ki mu prilije kuharica mnogo žganja, da je užiten vsaj za pijanske želodce. Zato je tudi pisatelj prilil v »Sosesko« jeruša v obliki razvratnega seksusa, ki naj bi napravil stvar užitno vsaj za take, ki ljubijo tako duševno hrano. In ta jeruš je morala biti seveda ravno vojna žrtev — vojni invalid slepec — kakor bi drugje ne bilo mogoče dobiti takega izmečka človeške družbe.

Pravimo, da kaj takega nismo zaslužili! Ravno slovenski vojni invalidi si, razven tistih najtežjih, ki so navezani na voziček ali na posetljo, sami služijo svoj skromen košček kruha. Majhna invalidnina daleko ne zaščita za življenje, zato je potrebno še trdo

delo, ki često izčrpa zadnje preostale življenjske moči.

Koliko stotin vojnih invalidov družinskih očetov preživlja svoje družnice s trdim delom svojih rok in še od težkih ran preostalih moči in kljub trpljenju in čestemu pomanjkanju vzgajajo svoje otroke v dobre Jugoslovane! Zato imajo tudi pravico, da so enakovredni člani v občestvu človeške družbe in odklanjajo, da jih jemljejo za statiste, kadar se v literaturi razliva alkohol in krohoče seksus. Nikdo, niti pisatelj nima pravice, da brezobzirno postavlja vojne žrtve med izmeček človeške družbe. In kdor bo to delal, ga bomo v naših vrstah, ki segajo iz mest do zadnje gorske vasi, zapisali za našega sovražnika!

France Blagotinšek.

Tako naj bi povsod postopali z invalidi

V letošnji februarški številki »Zenskega sveta« čitamo spominski članek pokojni Mirki Grujičevi, ki ga je pisala Pavla Hočevnar. Članek se začneja takole:

Ko sem šla pred leti z znano srbsko kulturno delavko po prometni beograjski ulici, je nama križal pot siromak s hoduljami. Tla so bila spolzka, pa je izpodrsnil. Preden sem se zavedla, ga je šibka Srbkinja že dvignila in ga tako oprla nase, da se je ob njej zravnil. Nato mu je vzela desno hoduljo, ga prišla za pod pazduho in ga bolj nesla kot vodila na varno. Ob slovesu je izpraznila svojo denarnico v njegov žep in mu s tresočim glasom rekla: »Nemojte očajati, hvala vama!«

Vsa bleda se je ozrla vame: »To je cena naše svobode...«

Onemela sem.

Tako so pojmovala narodno skupnost vse one mnogoštevilne srbske žene, ki so roko v roki delale z možmi za osvobojenje zemlje. Ko je bil še velik del Srbije pod Turki, so pod plaščem zgolj dobredelnega programa utihotaljale med zaslužnjene rojake vzpodbudo k vztrajanju in vero v odrešenje.

Ako primerjamo današnji članek, »To nas zelo boli«, ki ga na drugem mestu priobčujemo danes, tedaj vidimo, kako gledajo na vojne žrtve na eni strani in kako na drugi strani naše države.

Stane Tomc se je srečal z Abrahamom

Razvoj Udruženja vojnih invalidov v Sloveniji, delo v oblastnem odboru UVI v Ljubljani, naše glasilo Vojni invalid — vse to je povezano z delom našega tovariša Staneta Tomca, ki je pred kratkim dopolnil 50 let in s tem doživel lep življenjski jubilej.

Malo pozno prihajamo s tem obvestilom, kajti naš dobričina Stane je že pred dvema mesecema srečal Abrahama, toda zaradi svoje skromnosti je previdno molčal. Toda nič ne more biti tako skrito... in tako smo zvedeli tudi za ta jubilej in proti jubilejantovi volji priobčujemo sledeče vrstice:

Stane Tomc je kumoval prvim začetkom naše organizacije. Že takrat, ko so se postavljali prvi temelji našega udruženja v Ljubljani, je prijel za delo in ostal ves čas — torej že nad 20 let — med najdelavnejšimi člani našega udruženja. Ves čas je bil član oblastnega odbora in zavzemal v njem najrazličnejše funkcije. Bil je predsednik, podpredsednik, tajnik — dolgo let urednik lista Vojni invalid — vodja dramatičnega odseka itd. Vedno in v vsaki funkciji je s svojim resnim in razumnim delom pokazal, da se ne straši nobenega napora, nobenega truda, če gre za vojne žrtve, če gre za našo organizacijo.

V dobi prvega razvoja naše organizacije, ko smo se morali boriti za vsako, tudi malenkostno priznanje, za vsako najmanjšo pravico, je dokazal, da je zmožen, doprinašati tudi žrtve. Prav zaradi dela v invalidski organizaciji, zaradi svoje borbenosti je bil celo odpuščen iz državne službe. In dolga leta je moral čakati in trpeti, da mu je bila krivica popravljena. Toda to mu ni vzelo poguma, delal je neutrudno in potrpežljivo prenašal vse težave, ki jih doživljajo v večji ali manjši meri vsi organizacijski delavci. Toda pri tovarišu Stanetu Tomcu sta potrpežljivost in dobrotljivost dve značilni odliki, ki ju še prav posebno naglašamo.

Za svoje delo — res neumorno delo za vojne žrtve je bil odlikovan že z jugoslovanskim in francoskim redom.

Vse vojne žrtve širom po Sloveniji ga poznajo — saj skoraj ni odbora, kjer ne bi bil tov. Stane Tomc vsaj enkrat v teku let prisostvoval občnemu zboru. Še danes — čeprav po težki bolezni nekoliko izmučen — hodi na občne zborove in bodri članstvo k slogi in k aktivnemu delu v lastni organizaciji.

Ob pomembnem življenjskem jubileju mu kličemo:

Še na mnoga leta!

OBVESTILA UPRAVE NARODNEGA INVALIDSKEGA FONDA

Poročilo o delu uprave od 13. do 19. januarja 1941.

Sprejeto je bilo poročilo delegatov za sklenitev nakupa zgradbe v Mataruški Banji za kopalniško zdravljenje invalidov. S tem v zvezi se je sklenilo, pozvati lastnika zgradbe radi nadaljnjih dogovorov za odkup.

Na prošnje za plačilo stroškov za zdravljenje invalidov v bolnicah in sanatorijih je bilo sklenjeno, da se odobri izplačilo, kjer se je postopalo po uredbi in pravilniku za podeljevanje zdravstvene podpore.

Na prošnjo središnega odbora se odobri subvencija za plenarno sejo širšega sred. odbora UVI, na kateri bodo navzoči delegati oblastnih odborov.

Na znanje se sprejme poročilo generalne direkcije drž. železnic o po-

godbah za zakup restavracij na želez. postajah.

Za nakup kantin v vojašnicah se da povoljno mnenje v primerih, kjer je zasiguran dohodek fondu.

Izvrši se izplačilo honorarjev tolmačem pri okrožnih invalidskih sodiščih. Na predloge oblastnih in središnega odbora se odobri nujne podpore poedincem. Odobreno je tudi izplačilo honorarjev pomožnemu osebju pri poedinih okrožnih invalidskih sodiščih.

Poročilo o delu uprave od 20. do 26. januarja 1941.

Po podrobnem poročilu o potrebah ortopedskih zavodov se pretresa vprašanje dnevnic delavcev dnevnice in se sklone, da se vse dnevnic delavcev po ortopedskih zavodih v Beo-

gradu, Zagrebu in Ljubljani povišajo za 20%. Za povišanje se po zahtevi in dokumentih delavnic odobri 139.000 dinarjev.

Zaradi izplačila prihodnjega kupona obveznic vojne škode dne 1. febr. tek. leta se odredita dva člana uprave, da nadzirata delo s temi kuponi in ugotovita višino event. že izzrebanih kuponov ter po opravljenem poslu poročata.

Na prošnjo Zdravstvene zadruge v Lazarevcu, v kateri so včlanjene vojne žrtve, se odobri podpora 5000 din. Odobri se subvencija središnjemu odboru za prehrano invalidov v zimskih mesecih v znesku 100.000 din, da se omogoči prehrana 100 družinam dnevno.

Sprejme se na znanje poročilo invalidskega oddelka ministrstva za socialno politiko o delu okrožnih invalidskih sodišč na dan 1. jan. 1941.

Odobri se povračilo stroškov za zdravljenje invalidov in nabavo zdravil, kjer se je postopalo po uredbi in pravilniku.

Ortopedskemu zavodu v Beogradu se odobri 100.000 din za invalide, ki prihajajo tja zaradi ortopediranja.

Na predloge oblastnih odborov in središnega odbora se odobri nujne podpore.

Poročilo o delu uprave od 27. januarja do 2. februarja.

Vzeto je na znanje poročilo delegiranih članov uprave o striženju kuponov obveznic vojne škode in o izzrebanih dobitkih v korist fonda.

Oblastnemu odboru udruženja ruskih vojnih invalidov se odobri podpora 10.000 din za nabavo drv siromašnim članom.

Prečita se poročilo člana uprave o pregledu blagajne fonda do konca ja-

nuarja t. l., ki je pravilno. Dohodki so ostali zadovoljivi.

Sklene se, povrniti stroške zdravljenja vsem, ki so postopali po uredbi in pravilniku.

Odobrijo se honorarji za prevode pri nekaterih okrožnih sodiščih.

Za nakup kantin po vojašnicah se da povoljno mnenje v primerih, kjer so dohodki fonda zagotovljeni.

Povrnejo se stroški za potovanja k pregledom in nujne podpore na predloge oblastnih in središnega odbora.

Poročilo o delu uprave od 3. do 9. februarja 1941.

Na vlogo središnega odbora se je govorilo o možnosti podpor invalidom in vojnim žrtvam v zimskih mesecih, za današnji teški čas pa se odobri središnjemu odboru podpora 2.000.000 dinarjev za razdelitev po oblastnih odborih, za teritorij banovine Hrvatske pa 1.000.000 din za razdelitev oblastnim odborom. Poraba se izkaže na podlagi prejšnjih direktiv.

Pregledajo se prošnje za nadaljnje zdravljenja v sanatorijih in se ugotovi tistim, ki imajo odobrenje pristojnih zdravnikov ali uprav sanatorijev.

Prošnje za avtobusne koncesije se sklonejo odstopiti v pregled oblastnim odborom.

Sklene se, povrniti prevozne stroške za nadpreglede.

Izdajo se povoljna mnenja za bifeje po železniških postajah na podlagi pogodb o zasiguranju dohodkov.

Sklene se, povrniti napačno pobrane kazni.

Na prošnje invalidov in vdov se odobrijo podpore, če so bili prosilci priporočeni od oblastnih in središnega odbora.

SLUŽBENI DEL

RAZPORED OBČNIH ZBOROV SRESKIH IN KRAJ. ODBOROV

2. marca 1941

Jesenice ob 2. uri pop. v osnovni šoli. Cerknica ob 9. uri v kaplaniji.

9. marca 1941

Maribor ob 9. uri v Zadrugi gospodarski banki.

Dol. Lendava ob 9. uri v hotelu »Kronik«.

Kozje ob 10. uri v gostilni Friškovič.

Metlika ob 9. uri v šoli.

Bled ob 3. uri pop. v hotelu »Triglav«.

16. marca 1941

Ptuj ob 9. uri v Mladiki.

Radovljica ob 3. uri pop. v restavraciji »Kunstelj«.

Mokronog ob 10. uri v gostilni Majcen.

Moravče po deseti maši v šoli.

19. marca 1941

Ljutomer ob 9. uri v meščanski šoli.

Murska Sobota ob 9. uri v gostilni Fli-sar.

Beltinci ob 10. uri v gostilni Borbič.

Odranci.

Ormož ob 9. uri v kletarski dvorani.

23. marca 1941

Radeče ob 8. uri v gostilni Erjavč.

Ribnica ob 10. uri v gostilni Škrabec, Hrovača.

Logatec ob 1. uri pop. v gasilski dvorani.

Celje ob 9. uri v Narodnem domu.

25. marca 1941

Ljubljana ob pol 9. uri v Delavski zbornici.

Selca ob 11. uri v Krekovem domu.

Slovenj Gradec ob 9. uri v gostilni Sekavčnik.

Tržič ob pol 10. uri v Rokodelskem domu.

Vel. Lašče ob 11. uri v gostilni Vati-kan.

30. marca 1941

Slov. Bistrica ob 9. uri v gostilni Av-guštin.

Trebnje ob 2. uri pop. v obč. pisarni.

Višnja gora ob 9. uri v gostilni Ka-menčan.

6. aprila 1941

Žiri ob 11. uri v osnovni šoli.

Zužemberk ob pol 2. uri pop. v gostilni Pehani.

Sevnica

Črnomelj ob 9. uri v meščanski šoli.

OBČNI ZBOR OBLASTNEGA ODBORA UVI v Ljubljani bo v nedeljo 4. maja, Dnevni red in poročila objavimo v prihodnji številki.

Ljubljana. Občni zbor sreskega odbora UVI v Ljubljani bo dne 25. marca ob pol 9. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vse članice in članice opozarjamo, da ne bomo pošiljali posebnih vabil na občni zbor. Udeležba na občnem zboru je moralna dolžnost vseh članov.

Udeležite se polnoštevno občnih zborov — posebna vabila se ne pošiljajo.

Sreski odbor UVI v Mariboru sklicuje za nedeljo, dne 9. marca 1941, ob 9. uri dopoldne svoj letni občni zbor v dvorani Zadrugi gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Vse članstvo ponovno vabimo in pozivamo, da se tega letošnjega občnega zbora polnoštevno udeležite. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali, zato naj služi vsem tovarišem in tovarišicam ta poziv. Žrtvujte ta dan in čas in smatrajte za svojo dolžnost do lastne organizacije in pridite vsi! Na svidenje.

Sreski odbor UVI v Celju bo imel v nedeljo, dne 23. marca t. l., ob 9. uri dopolne v Narodnem domu v Celju svoj občni zbor. Vsi člani se vabijo, da se zbora polnoštevno udeležijo, ker zbora zopet 2 leti ne bo, torej je za vsakega člana obvezno, da se tega zbora udeleži. Eventuelne prošnje je 8 dni prej odboru predložiti. Odbor.

Sreski odbor Logatec javlja vsem svojim članom, da bo občni zbor dne 23. marca ob 1. uri popoldne v gasilski dvorani. Priporočamo vsem članom, da se zagotovo udeležite občnega zbora, ker se bodo pretresala važna vprašanja. Poročal bo tudi delegat iz Ljubljane. Vabljeni so vsi člani in članice iz občin: Rakek, Planina, Hotedaršica, Rovte, Gor. Logatec, Dol. Logatec. Odbor.

Ljutomerski sreski odbor UVI vabi vse svoje vojne invalide in ostale vojne žrtve, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora, ki se bo vršil dne 19. marca ob 9. uri v telovadnici meščanske šole v Ljutomeru. — Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži občnega zbora. Na tem občnem zboru bo podala razna poznanila tudi delegat oblastnega odbora.

Radovljica. Sreski odbor UVI v Radovljici ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 16. marca, ob 3. uri popoldne v restavraciji Kunstelj. Poleg običajnega dnevnega reda je tudi poročilo delegata O. O. iz Ljubljane. — Dolžnost članstva je, da se udeležijo vsak tega občnega zbora. **Uprava.**

Sreski odbor v Dolnji Lendavi vabi vse člane in članice na redni občni zbor, ki bo dne 9. marca 1941 popoldne ob 9. uri v dvorani hotela »Krone« v Dolnji Lendavi. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se občnega zbora udeležijo, ker je dnevni red važen in bo poročal delegat iz Ljubljane. Vsi redni člani in članice prejmejo posebna vabila.

Sreski odbor UVI v Črnomlju obvešča vse svoje članstvo, da se bo vršil redni občni zbor v nedeljo, dne 6. aprila, v dvorani meščanske šole v Črnomlju. Začetek ob 9. uri dop. — Pričakujemo, da ne bo nobenega invalida, vdove ali staršev padlih, ki se ta dan ne bi udeležil našega občnega zbora in tako pokazal našo stanovsko zavednost in povezanost. **Odbor.**

Krajevni odbor UVI Beltinci poziva svoje člane in članice, ki so prejeli rešenja okrožnega sodišča ali vrhovnega sodišča v Beogradu, ter vse tiste, ki imajo še plačati članarino in naročnino, naj se prijavijo že ob pol 9. uri na občnem zboru, ki se bo vršil dne 19. marca 1941 v Odrancih. Prvi se pozivajo zato, da odbor vpiše njihova rešenja v svojo evidenco, drugi pa zato, da morejo do 10. ure poravnati svoj dolg. Občnega zbora se naj udeležijo vsak član zato, ker tam dobi vsa potrebna pojasnila. Pride tudi delegat oblastnega odbora iz Ljubljane.

Krajevni odbor UVI v Mokronogu vabi vse svoje člane in članice na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 16. marca t. l., ob 10. uri v gostilni Majna Aleksandra v Mokronogu. — Vsi člani so obvezani, priti na občni zbor, ker se bo razpravljalo o važnih invalidskih zadevah. Na občni zbor pride tudi delegat iz Ljubljane.

Krajevni odbor UVI v Moravčah vabi vse vojne žrtve, da se gotovo udeležijo rednega občnega zbora, ki se bo vršil v Moravčah 16. marca po deseti sv. maši v šoli. — H krajevnemu odboru Moravče spadajo občine: Moravče, Lukovica, Krašnja in Blagovica. Občnega zbora se morejo udeležiti tudi vse vojne žrtve iz občine Trojan in Krtine. — Ker pride na občni zbor tudi delegat OO, naj bo udeležba polnoštevilna. — Na svidenje 16. marca!

Krajevni odbor UVI v Slovenski Bistrici sklicuje svoj letni občni zbor za dan 30. marca 1941 ob 9. uri popoldne v gostilno g. Antona Avguščina v Slovenski Bistrici z običajnim dnevnim redom ter volitvami nove uprave. Vsi člani so pozvani, da se občnega zbora udeležijo. **Odbor.**

Vojne žrtve jeseniškega krajevnega odbora od Rateč pa do Koroške Bele, ne pozabite, da se vrši v nedeljo, 2. marca, ob 2. uri popoldne v telovadnici ljudske šole na Jesenicah občni zbor, katerega se gotovo udeležite. Na občnem zboru boste zvedeli vse, kar koli je v zvezi z invalidskim vprašanjem. **Odbor.**

Krajevni odbor Ribnica sporoča svojemu članstvu, da se vrši redni občni zbor v nedeljo, dne 23. marca, ob 10. uri popoldne v prostorih gostilne Škrabec Zane Hrovača. Dolžnost članstva je, da se občnega zbora udeležijo, poravnata članarino za časopis. Pride tudi delegat iz Ljubljane, ki bo poročal o važnih invalidskih zadevah.

Krajevni odbor UVI v Ormožu ima občni zbor dne 19. marca 1941 ob 9. uri zjutraj v kletarski dvorani v Ormožu. Pridite vsi, invalidi, vdove in starši iz občin Ormož, Središče ob

Dravi, Sv. Boltenk pri Središču, Sv. Miklavž in Svetinje. Prinesite s seboj rešitev Vrhovnega invalidskega sodišča ali pa prevedbo Dravske finančne direkcije. **Odbor.**

V Velikih Laščah se pravilno vrši redni občni zbor krajevnega organizacije na praznik, 25. marca t. l., in ne 23. marca, v gostilni Vatikan. Začetek ob 11. uri popoldne, ker pride delegat iz Ljubljane. Pridite vsi, ker bo občni zbor zanimiv.

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov Selca nad Škofjo Loko vabi vse svoje članstvo na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 25. marca 1941 ob 11. uri (po 10. maši) v dvorani Krekovega doma v Selcih. Posebno se vabijo še neprevedeni člani. Člani, ki imajo že rešenja, pa žele dobiti vozno legitimacijo, naj si priskrbe do takrat sliko. **Odbor.**

Krajevni odbor UVI v Višnji gori ima redni občni zbor dne 30. marca 1941 ob 9. uri dop. v gostilni pri tovarišu Kamenčanu v Višnji gori. Občni zbor poseti tudi delegat iz Ljubljane. Vabijo se vsi vojni invalidi, vojne vdove in starši v vojni padlih sinov, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. **Odbor.**

Občni zbor kraj. odbora v Žužemberku bo dne 6. aprila t. l. ob 13,30 uri; v primeru, da bi ne bil takoj sklepčen pa ob 14. uri ob vsakem številu v hiši št. 23. Prosi se za polnoštevilno udeležbo.

NAŠI OBČNI ZBORI

Škofja Loka. Občni zbor sreskega odbora v Škofji Loki se je vršil v nedeljo, 2. februarja. V Društvenem domu se je zbralo precejšnje število vojnih invalidov, vdov in staršev. Odbor je podal svoje poročilo, iz katerega je bilo razvidno agilno in uspešno delo. Pri volitvah je bil izvoljen v glavnem isti odbor, ki je doslej vodil to sresko organizacijo. Delegat oblastnega odbora, tovariš Mlekuž, je poročal o delu oblastnega odbora, o prizadevanju za spremembo uredbe, kakor tudi o nameri in prvih pripravah za osnove invalidskih zdravstvenih zadrug. Soglasno je bilo sklenjeno, osnovati tako zdravstveno zadrugo tudi v Škofji Loki. Živahna debata o tem vprašanju je pokazala, kako se vojne žrtve živo zanimajo za popolno izvedbo vseh pravic, ki so predvidene v uredbi. Ko je bil sprejet tudi proračun, je bil v najlepši slogi zaključen občni zbor, ki se ga je kljub slabemu vremenu udeležilo nad 100 vojnih žrtev.

Novo mesto. V meščanski šoli v Novem mestu se je vršil v nedeljo, 23. februarja, občni zbor sreskega odbora v Novem mestu. Občni zbor, ki mu je bil izvoljen za predsednika delegat oblastnega odbora tovariš Mlekuž, je bil precej buren. Po poročilu odbora je tovariš Mišjak iznesel v obliki interpelacije 13 vprašanj odboru in v teh vprašanjih kritiziral postopanje in delo dosedanjega odbora. O vprašanjih in odgovorih prizadetih odbornikov se je razvila živahna debata, ki je postajala mestoma celo burna, vendar je potekel občni zbor v popolnem redu. Kot posledica kritike dela odbora je bila vložena tudi posebna lista opozicije. Tudi odbor je vložil svojo listo. S tajnim glasovanjem s listki se je izreklo članstvo s 101 glasom za opozicijsko listo in je ostala lista tovariša Lukmana s 63 glasovi v manjšini. — Tovariš Mlekuž je podal nato izčrpno poročilo o delovanju oblastnega odbora kakor tudi o delu za spremembo invalidske uredbe. Poročal je o stanju invalidskih zadev pri posameznih sodiščih in nato izčrpno orisal prizadevanje po ustanovitvi posebnih invalidskih zdravstvenih zadrug. Soglasno je bilo sklenjeno, tudi v Novem mestu ustanoviti zdravstveno zadrugo. Prav tako je bil soglasno sprejet proračun. Po dovršenem občnem zboru so se člani kakor tudi odborniki prejšnjega in novoizvoljenega odbora razšli v najlepši slogi in prijateljstvu.

Šmarje pri Jelšah. Sreski odbor v Šmarju pri Jelšah je sklical svoj redni občni zbor za nedeljo, 9. februarja. V gostilniških prostorih pri Detičku se je zbralo nad 130 članov in članic.

Občnega zbora sta se udeležila tudi delegat oblastnega odbora, tovariš Mlekuž, in tajnik celjskega sreskega odbora, tovariš Kovač. Občni zbor je vodil delegat tovariš Mlekuž, ki je tudi poročal o aktualnih invalidskih vprašanjih, o delu oblastnega odbora, o predlogih za spremembo invalidske uredbe, kakor tudi o osnove zdravstvenih zadrug. — Odbor je podal poročilo o svojem delu, iz katerega je razvidno, da se je v zadnjem času delo zelo poživilo in so bila zbrana tudi že precejšnja denarna sredstva, iz katerih si odbor namerava kupiti predvsem pisalni stroj, da bo lažje izvrševal delo za korist svojih članov. Poročila odbora kakor tudi proračun so bila sprejeta in soglasno je bil sprejet tudi predlog tovariša Kovača, ki ga je vsestransko utemeljil, da naj se sprejme v finančni zakon pooblastilo finančnemu ministru, da sme dodeliti posebne doklade na invalidnino, kar je v sedanjih težkih časih nujno potrebno. Po občnem zboru je tovariš delegat dajal še razna pojasnila v konkretnih primerih posameznim članom. Občni zbor je vsestransko dobro uspel.

Zagorje. Preteklo nedeljo so se člani krajevnega odbora v velikem številu zbrali na rednem občnem zboru, da so čuli poročila svoje društvene uprave ter sklepali o nadaljnjem delu v organizaciji. Občni zbor je vodil delegat oblastnega odbora tov. Benedik, ki je v jedrnatem govoru prikazal delovanje in borbo OO za dosego popolnih pravic po invalidski uredbi. Podrobno je tudi razčlenil načrt zdravstvenih zadrug, ki bodo velika socialna pridobitev za članstvo. Tudi ostala poročila, ki so jih podali funkcionarji krajevnega odbora, so bila zanimiva, ter so bila soglasno sprejeta in odobrena. — Tiste, ki še niste prevedeni in prejmete listi »Vojni invalid«, vabimo, da naročnino za leto 1941, do 15. marca obnovite, sicer vam list ustavimo, s tem se pa ustavi tudi pri organizaciji vsa borba za vaše pravice. — Tajnik ponovno prosi člane, da se pri njem zglašajo zaradi tajniškega poslovanja samo ob nedeljah in praznikih od 7. do 12. ure. Druge dneve nima časa in bo vsak napravil med tednom nepotrebno pot do njega.

RAZNE VESTI

VOJNI DOBROVOLJCI SO ZBOROVALI

Čuvajmo Jugoslavijo! S temi besedami je predsednik dobrovoljcev prof. Josip Jeras 3. februarja pričel 22. redni občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi zastopnika oblastnega odbora UVI tov. Ivo Marinko in Slavko Osana. V nagovoru se je predsednik spomnil umrlih članov tovarišev in opomnil navzočne na dogodke 1916 in 1917, torej pred 25 leti, ko se je odigralo na pozornici svetovne vojne eno najbolj žalostnih, a obenem najbolj junaških poglavij v gigantski borbi za naše osvobodjenje in zedinjenje, za našo Jugoslavijo. To je bil umik srbske vojske in srbskega naroda čez divje albanske gore, umik v neznan svet. Pohod, edinstven v zgodovini narodov in vojsk, je pokazal neizmerno ljubezen Srbov do rodne grude. S srbsko vojsko so šli čez Albanijo tudi številni naši dobrovoljci. Umik čez albanske gore je zahteval na tisoče žrtev iz vrst naših dobrovoljcev. Spominjamo se ob 25letnici te velike tragedije vseh preminulih junakov pa nam bo lažje vztrajati v današnjih dneh!

Pri pozdravih je veljala prva beseda mlademu kralju.

Nadalje je predsednik razložil delo odbora in smernice za tekoče leto, ko moramo biti budno na straži. Ko propada država za državo, stojimo mi trdno, ker naš čuva naša narodna vojska in nas varuje pred vsemi presenečenji. Vojni dobrovoljci se tega prav dobro zavedajo, zato kot izkušeni in prekaljeni borci širijo med jugoslovanskim narodom dobrovoljski duh in prikazujejo svetle vzglede iz borb za svobodno Jugoslavijo. Njegov nauk se glasi: »Bodimo pripravljeni, to je vse!«

Iz poročil odbornikov lako sklepamo o veliki delavnosti odbora. Lani v marcu je bil izdan v samozaložbi 2. zvezek Dobrovoljske knjižice, dr. Bogumila Vošnjaka »Jugoslovanski odbor v Londonu«; knjižica je izšla v 3000 izvodih. Za odkritje spomenika kralja Aleksandra I. 6. septembra lani je izšel 3. zvezek Dobrovoljske knjižice: »Besede kralja Aleksandra I.« prav tako v 3000 izvodih. Organizacija vojnih dobrovoljcev je bila ves čas poslovanja v najboljših odnošajih z različnimi sorodnimi organizacijami in je bila zastopana na vseh nacionalnih slavnostih in prireditvah. Predložena je bila pohvalna razrešnica odboru, kar je bilo soglasno sprejeto.

Sledile so volitve. Predložena je bila samo ena lista s prof. Josipom Jerasom na čelu. Bila je soglasno sprejeta.

* **Poizvedbe.** O moji ranitvi in o drugih razmerah vedo bivši vojni tovariši, ki jih iščemo, in sicer so to: Start Anton, bivši knjigoveški pomočnik, ki je pred vojno stanoval v Ljubljani nekje na Poljanski cesti. Ta me je nesel ranjenega na rusko obvezovališče.

Tudi on je bil ranjen v roko. Dalje Suštar, menda Franc, ki je bil doma nekje pri Št. Jerneju na Dolenskem. Bila sva skupaj v bolnici v Tuli. Tudi ta je bil ranjen v roko, po poklicu pa je menda čevljar. Tretji je bil neki Ivančič Anton, ki je bil iz Kanala v Italiji. Oglasijo naj se na naslov: Rosulnik Andrej, Šenkov turn 15.

Vse, kar potrebujete za katero koli šolo, dobite po zmernih cenah v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njenih podružnicah v Celju in Mariboru.

* **Komu sta znana naslova Štrublja Martina in Franceta Štrajnarja?** Z Jurijem Tekavcem, vojnim invalidom iz Ravnika št. 18, je bil Štrubelj skupaj na fronti, a Štrajnar je bil z njim v ujetništvu. Ker sta mu oba potrebna za priči glede njegove invalidnosti, se naprošajo vsi, ki bi vedeli za njiju naslova, da to javijo Tekavcu Juriju, Ravnik 18, p. Bloke.

* **Iz Celja.** Ta teden smo dva naša tovariša spremili k večnemu počitku. Goršek Anton iz Pečovnika se je ponesrečil in padel po strmimi 120 m, tako da je priletel v drevo in si razbil lobanjo. Vsa leta je bil naš veren član. Kolšek Anton iz Ločice pri Polzeli je umrl dne 21. V nedeljo smo ga pokopali.

* **V Vnanjih gorah pri Brezovici** je 25. februarja umrla gospa Jera Marinko, mati podpredsednika našega oblastnega odbora, Ivu Marinku izrekamo ob tem težkem udarcu najiskrenejše sožalje.

* **Kadar boste potrebovali kakršno koli obliko in barvo pisemskega papirja, zapomnite si, da ima Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Mariboru in Celju veliko izbiro.**

* **Za pregled osebnih vojnih invalidov** in izdajo odobritve, da se ti smejo zdraviti doma, je izdala kr. banska uprava poseben odlok v katerem so imenovani tudi za l. 1941. isti uradni zdravniki kot za leto 1940.

* **Prošnja.** Vse vojne tovariše, ki so bili pri bivšem 27. pešpolku na bojišču v Galiciji ob Črnem potoku pri Delatinu dne 3. julija 1916 ali pa pozneje v bolnici v Unguaru na Ogrskem in do konca avgusta 1916 v Feldbachu na Štajerskem, naj se javijo, ako me poznajo, na ime Omeje Ivan, Kranj, Tavčarjeva ulica št. 9.

* **Peresa, svinčnike, kuverte, črnila, pisarniške in šolske potrebščine** si najceneje nabavite v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Mariboru in Celju.

* **Katera vojna vdova** bi hotela biti za gospodinjo v službi pri 100% vojnem invalidu, ki mu je oktobra 1940 umrla žena. Ponudbe naj se pošljejo Dvorščaku Ignaciju v Spodnji Gašteraj 20, pošta Št. Jurij v Slovenskih goricah.